

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119314709
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:6119314709.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom C., D. XXXX/XX, E. XX/X, zastúpenej splnomocnencom: JUDr. Milan Ficek, s.r.o., IČO: 47 232 757, so sídlom Bratislava, Žilinská 14, proti žalovanému: F. G., nar. X. XXXX XXXX, bytom H. XXX, zastúpeného splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Bános & Košútová, s.r.o., IČO: 47 551 372, so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, o zaplatenie 86.304,19 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 21. apríla 2022, č.k. 8C/42/2019-375, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 86.304,19 eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 86.304,19 eur od 13. októbra 2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom II. žalobkyni priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100%. Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tak, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že z účtu žalobkyne, ktorého bola žalobkyňa výlučnou vlastníčkou, boli poukázané finančné prostriedky v žalovanej sume na kúpu nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Súd prvej inštancie mal za to, že medzi sporovými stranami bola ústnou formou uzavretá zmluva o pôžičke, pričom žalovaný tvrdil, že peniaze na účte žalobkyne sú aj jeho peniazmi. Žiadnym spôsobom nepreukázal, že by vkladal a v akej výške svoje peniaze na účet žalobkyne a nepreukázal ani získanie finančnej hotovosti a že by túto finančnú hotovosť žalobkyňa vkladala na svoj účet. Neuviedol okolnosti, za ktorých sa tak stalo, ani časové obdobie a neunesol teda dôkazné bremeno. Dodal, že spolužitie sporových strán trvalo od roku 1995 do roku 2019, pochádzajú z neho dve maloleté deti, partneri žili v spoločnej domácnosti a podieľali sa na uspokojovaní potrieb. Namietal, že premlčanie neprichádza do úvahy ani vzhľadom na tzv. korektív dobrých mravov, pretože premlčanie by poškodilo zásadne žalobkyňu a nechránilo by žiadne práva žalovaného, vzhľadom na základy spravodlivosti a objektívne ospravedliteľné okolnosti, ktoré tvorili na strane žalobkyne prekážku pre skoršie uplatnenie práva. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 657, § 103 a § 517 ods. 2 z.č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“). Napokon o trovách konania rozhodol tak, že v konaní úspešnej žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania a v tejto časti svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 z.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“).

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Dôvodil, že odvolanie podáva z dôvodu, že napadnutý rozsudok sa nezakladá na správnych skutkových

zisteniach, keď prvostupňový súd nesprávne posúdil a vyhodnotil vykonané dôkazy a rozsudok vychádza i z nesprávneho právneho posúdenia. Dodal, že dôvodom odvolania sú s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku nižšie uvádzané skutočnosti. Žalobkyňa oprávnenosť svojej žaloby a dôvodnosť svojich tvrdení v konaní nepreukázala a neuniesla dôkazné bremeno, čoho dôsledkom malo byť zamietnutie žaloby. Žalovaný v priebehu konania opakovane namietol, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok voči žalovanému na základe nesprávneho právneho posúdenia a to na základe údajne ústne uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 28. augusta 2008. Skutočnosť, že medzi stranami malo prísť k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke, má podľa súdu vyplývať z logického hodnotenia veci, nakoľko podľa súdu nie je reálne, aby žalobkyňa financovala kúpu nehnuteľnosti pre žalovaného, ktorý bol výlučným vlastníkom nadobudnutej nehnuteľnosti. S uvedeným sa v žiadnom prípade nemožno stotožniť, pričom práve vzhľadom na logickú stránku veci je zrejmé, že s ohľadom na spomínané partnerské spoluzitíe k žiadnemu uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi stranami neprišlo, keď žalobkyňa si bola vedomá skutočnosti, že finančné prostriedky vo výške kúpnej ceny pohostinstva nachádzajúce sa v tom čase na jej účte patria žalovanému a tieto bez váhania preto previedla na účet predávajúceho. Len samotná skutočnosť, že žalobkyňa previedla zo svojho účtu peniaze na kúpu pohostinstva, ak by sa aj pripustilo, že patrili žalobkyňi nepreukazuje, že žalobkyňa so žalovaným uzavrela zmluvu o pôžičke. Pokiaľ si žalobkyňa uplatňuje svoj nárok z titulu neuhradeného dlhu vzniknutého na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, robí tak na základe nesprávne uplatneného právneho titulu. Na uvedené súd prvej inštancie niekoľkokrát upozornil, pričom súd sa s uvedenou námietkou žalovaného nijako nevysporiadal, iba stroho v napádanom rozhodnutí konštatoval, že podľa neho došlo medzi stranami sporu k uzavretiu zmluvy o pôžičke na základe logického rámca. Žalovaný zdôrazňuje, že na každý právny titul sa vzťahujú iné zákonom predpokladané podmienky, ktoré musia byť prítomné na to, aby mohlo byť na základe nich plnené, resp. aby bolo možné plnenie vymáhať súdnou cestou. Žalobkyňa nesprávne špecifikovala svoj nárok, s čím sa prvostupňový súd v rozpore s rozhodnutím odvolacieho súdu absolútne nevysporiadal. Žalovaný zastáva názor, že konajúci súd mal aj s poukazom na uvedený dôvod žalobu zamietnuť, keď žalobkyňa má nárok nanajvyš na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba žalobkyne vychádza zo skutočnosti, že žalovaný so žalobkyňou uzavreli dňa 28. augusta 2008 ústnou formou zmluvu o pôžičke, pričom podľa tvrdení žalobkyne mala táto poskytnúť na jej základe finančné prostriedky žalobcovi vo výške 86.304,19 eur na kúpu pohostinstva. Žalobkyňa ale nepreukázala, akým spôsobom finančné prostriedky v tejto výške nadobudla, pričom vo svojom vyjadrení z 24. novembra 2020 uviedla, že si na túto krčmu brala úver, americkú hypotéku, ktorú mala následne splácať. Dodal, že pravdou je, že finančné prostriedky patrili výlučne žalovanému, čo preukazuje skutočnosť, že žalovaná ich v roku 2008 bez akéhokoľvek zaváhania previedla na účet predávajúceho. Okrem iného za vysoko nepravdepodobné považoval, že by sa malo jednať v danej veci o poskytnutie prostriedkov na kúpu pohostinstva vo forme ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, pričom by žalobkyňa žiadala vrátenie týchto prostriedkov až po tak dlhom čase až v roku 2017, teda po takmer desiatich rokoch. V tomto smere sa javí argumentácia žalobkyne ako účelová, keď táto tvrdí, že finančné prostriedky nežiadala naspäť z dôvodu, že v čase uzavretia zmluvy o pôžičke boli strany sporu vo vzťahu druhá a družky, čo okrem iného popiera ďalšiu náležitosť zmluvy o pôžičke a to vrátenie požičanej sumy a to s poukazom na to, že takéto tvrdenie žalobkyne prezumuje, že žalobkyňa v čase údajného uzavretia zmluvy o pôžičke nemala záujem zaviazat' žalovaného na vrátenie peňazí po uplynutí dohodnutej doby. Žalovaný zotrváva na svojich tvrdeniach, že finančné prostriedky na účte žalobkyne, ktoré previedla na úhradu kúpnej ceny za pohostinstvo 28. augusta 2008 patrili žalovanému. Pokiaľ ide o pohyby na účte žalobkyne týkajúce sa nadobudnutia žalovanej sumy či splácania údajnej pôžičky, tak dokazovanie v tomto smere sa žiadnym spôsobom nevykonávalo a preto je zrejmé, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by jej skutočne mali patriť prostriedky zo žalovaného nároku. Žalobkyňa disponovala finančnými prostriedkami žalovaného, čo potvrdzuje tiež fakt, že aj po predaji spoločnej nehnuteľnosti, bytu v I., nadobudla finančné prostriedky z jej predaja výlučne žalobkyňa, ktorá mala na základe čestného prehlásenia z roku 2017 čiastku vo výške 44.000,- eur uhradiť žalovanému, čo sa však do dnešného dňa nestalo. Sama žalobkyňa nevedela počas konania preukázať, akým spôsobom mala nadobudnúť žalovanú sumu, pričom svoje rozporuplné tvrdenia, týkajúce sa jednak tvrdenia, že prostriedky sama nadobudla, následne že si mala vziať americkú hypotéku, nijakým spôsobom nepreukázala. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, pričom v pôvodnom konaní túto námietku súd prvej inštancie prijal ako dôvodnú a preto rozsudkom zo dňa 31. marca 2020 č.k. 8C/42/2019-162 žalobu zamietol s odôvodnením, že nárok je premlčaný. Po vrátení veci odvolacím súdom, ktorý zrušil tento rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, avšak nie na tom skutkovom základe, že by mala byť námietka premlčania nedôvodná, ale z dôvodu nedostatočne ustálenej právnej kvalifikácie skutku a preto nebolo možné zo strany odvolacieho súdu

správne posúdiť námietku premlčania. Mal za to, že nárok žalobkyne nemožno chápať ako nárok na uhradenie nesplateného dlhu zo zmluvy o pôžičke, keďže k uzavretiu tejto zmluvy nedošlo, ale nárok možno nanajvýš považovať za nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a tento nárok je premlčaný. Poukázal na judikatúru NS ČR sp. zn. 33Odo 1277/2004 z 31. júna 2006, sp. zn. 33Odo 1864/2000 z 30. mája 2001, judikatúru NS SR sp. zn. 1Cdo/25/2003, 1Cdo/174/2016, 1Cdo/148/2004, 4Cdo/66/2006, 3Cdo/174/2016. K tvrdeniu žalobkyne, že premlčanie neprichádza do úvahy vzhľadom na tzv. korektív dobrých mravov uviedol, že aplikácia tohto korektívu na premlčanie nároku v danej veci neprichádza do úvahy a to s poukazom na rozhodovaciu prax súdov, keď nebol žiadnym spôsobom preukázaný ani zdôvodnený dôvod odchyliť sa od ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej možno považovať vznesenú námietku premlčania za rozpornú s dobrými mravmi iba vo výnimočných prípadoch. Zároveň vo svojom odvolaní poukázal na nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. Taktiež poukázal na nesprávne právne posúdenie veci, keď súd môže rozhodnutie založiť len na skutočnostiach, ktoré boli v konaní preukázané s vysokou mierou pravdepodobnosti, na hranici istoty. V civilnom konaní, ktoré sa riadi týmto prístupom na neúspech žaloby postačí, aby žalovaný spochybnil tvrdenie žalobkyne tak, že nebudú z pohľadu súdu preukázané s pravdepodobnosťou na hranici istoty. Procesno-právnym dôsledkom neunesenia dôkazného bremena strany sporu je jej neúspech v spore. Pod vyhodnotením dôkazov je treba rozumieť aj zhodnotenie absencie dôkazov. Ak súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, neúspech sa pričíta tej strane sporu, na ktorej leží podľa predpisov hmotného práva dôkazné bremeno. V prejednávannej veci je zrejmé, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, dostala do sa do dôkaznej núdze, keďže neponúkla alebo nevedela ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že z obsahu vyjadrenia žalovaného, ktorý tvrdí, že nárok bol uplatnený na základe nesprávneho právneho titulu a že hoci súd ako logické označil uzavretie zmluvy o pôžičke, považuje naopak za logické, že zmluva o pôžičke uzavretá nebola z dôvodu partnerského spolužitia. Nie je zrejmé, ako má partnerské spolužitie logicky vylučovať uzavretie pôžičky medzi partnermi. Považuje za úplne irelevantnú argumentáciu žalovaného o uplatnení žaloby na základe nesprávneho právneho titulu, ako to tiež vyplýva z právnej teórie a ustálenej judikatúry, je to práve súd, kto pozná právo a preto je vecou súdu, ako vec po právnej stránke kvalifikuje. Poukázala na uznesenie NS SR z 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009. K tvrdeniam žalovaného o údajnom nepreukázaní žalobného nároku dôvodila, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že prostriedky, ktoré boli poskytnuté z účtu žalobkyne, žalobkyni patrili, keď žalovaný nepredložil jediný dôkaz, ktorý by toto relevantným spôsobom spochybňoval. Rozpor je naopak práve v tvrdeniach žalovaného, keď v odvolaní uvádza, že finančné prostriedky patrili žalovanému. Peniaze na jej účte patrili výhradne jej, žalobkyni. Pokiaľ ide o ich pôvod, hoci to doposiaľ v rámci konania nebolo preukázané, že by mali patriť žalovanému, pre úplnosť prikladá prehľad svojich zárobkov od roku 1995 do roku 2009, ako i výpis z účtu, kam jej bola poskytnutá americká hypotéka vo výške 1.700.000,- niekdajších Sk. Žalovaný nemal v rozhodujúcom období zárobky, aby dokázal takú vysokú sumu nasporiť. Vymyslené tvrdenia žalovaného ohľadom toho, že mu údajne mali patriť peniaze na jej účte, nepôsobia za žiadnych okolností dôveryhodne. Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, voči ktorej sa bránila tým, že bola vznesená v rozpore s dobrými mravmi a najmä, po rozhodnutí odvolacieho súdu aj tým, že je potrebné prihliadať aj na vzťah druhu a družky, ktorý bol v konaní nesporný a pre ktorý začala plynúť premlčacia doba až po rozchode so žalovaným. Pritom práve druhú menovanú argumentačnú líniu žalovaný vytrvalo opomínal. Poukázala i na to, že súd prvej inštancie je viazaný názorom odvolacieho súdu. Žalovaným tvrdené premlčanie najneskôr dňom 28. augusta 2011 je nesprávne. Pokiaľ ide o žalovaným citované rozhodnutia, z ktorých dve sú rozhodnutiami okresných súdov a jedno je rozhodnutím krajského súdu, nedá sa súhlasiť s tým, že tieto by mali predstavovať rozhodovaciu prax súdov a vôbec už nie ustálenú judikatúru. Taktiež za nedôvodný považovala dôvod tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b),

d), f) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daný rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 381 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku), zopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu (§ 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a § 390 písm. a) Civilného sporového poriadku).

5. Predmetom konania je nárok žalobkyne na zaplatenie 86.304,19 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 13. októbra 2017 do zaplatenia.

6. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa odvolacích námietok žalovaného.

7. Z odvolania žalovaného vyplýva, že ako odvolací dôvod uvádza ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku, teda že súd prvej inštancie nesprávne ustálil skutkový stav veci a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiada sa dodať, že i keď žalovaný v odvolaní výslovne neuviedol, že odvolanie podáva i z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, z obsahu odvolacích námietok vyplýva, že žalovaný (mimo iného) namieta aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, čo bez pochyby zakladá odvolací dôvod i podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku posúdiac odvolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

9. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

10. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. V rámci odvolacieho konania odvolací súd v súlade s ustanovením § 390 Civilného sporového poriadku a najmä s právom strán sporu na spravodlivé súdne konanie zaručeným Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, vo veci nariadil odvolacie pojednávanie za účelom zopakovania dokazovania v potrebnom rozsahu z dôvodu, že súd prvej inštancie i napriek vyslovenému právnomu názoru v uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 26Co/74/2020 z 21. septembra 2020 nezodpovedal základné otázky ohľadom obsahu dohody strán sporu o tzv. „vzájomnom majetkovom zabezpečení sa“, teda čo sa týmto investovaním žalobkyne do majetku žalovaného sledovalo, ako i ohľadom možného vzniku bezdôvodného obohatenia a či a prečo žalobou uplatnený

nárok je v celom rozsahu premlčaný. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení mu veci na ďalšie konanie uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 26Co/74/2020 z 21. septembra 2020 napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel bez toho, aby odstránil pochybenia vytknuté mu odvolacím súdom. Súd prvej inštancie tým, že v preskúvanom rozsudku nedal jednoznačnú odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale ani na rozhodujúce argumenty strán, teda svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, odňal stranám možnosť konať pred súdom, porušil ich právo na spravodlivý proces.

12. Odvolací súd námietku žalovaného o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie považoval za dôvodnú. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutí je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nespĺňa. Rozhodnutia je nedostatočné a nepreskúmateľné, súd prvej inštancie dostatočne nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v ostatnom zrušujúcom rozhodnutí, keďže sa dostatočne nezoberal, resp. nedal jasnú odpoveď prečo nárok žalobkyne vyhodnotil ako nárok na vrátenie pôžičky a nie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a nedostatočne, neurčito sa zaoberal aj námietkou premlčania vznesenou žalovaným v konaní pred súdom prvej inštancie.

13. Odvolací súd zopakoval dokazovanie výsluchom žalobkyne i žalovaného i oboznámením listinných dôkazov.

14. Z výsluchu žalobkyne odvolací súd zistil, že so žalovaným žili spolu od októbra 1995 až do mája 2019, kedy žalovaný opustil spoločnú domácnosť. V roku 2017 žiadala od žalovaného vrátenie peňazí a to na základe jeho výzvy na vrátenie peňazí, ktorú jej poslal cez J. K., keď vtedy ešte žili v spoločnej domácnosti. Túto zásielku dokonca žalovaný ešte aj prebral z pošty miesto žalobkyne, aby mal istotu, že to bolo prevzaté. Na túto jeho výzvu, reagovala tak, že aj ona začala žiadať od neho finančné prostriedky. Uviedla, že mali spoločný byt v I., ktorý bol z časti napísaný na žalovaného a z tejto nehnuteľnosti, ktorá teda s týmto sporom vôbec nemá súvis si žalovaný žiadal čiastku 40.000 eur, s čím žalobkyňa nesúhlasila, lebo opäť to boli čisto jej prostriedky. V roku 2017 si našla právneho zástupcu, a žiadala od žalovaného všetky veci, ktoré mali v tom čase takýmto spoločným spôsobom nadobudnuté, teda žiadala vrátenie všetkého, čo kupovala z vlastných prostriedkov. Dodala, že vzťah so žalovaným považovala za korektný, o jeho milostných aférach nevedela.

15. Z výsluchu žalovaného odvolací súd zistil, že nesúhlasí s tvrdením žalobkyne o dátume odchodu z domu, keď to nie je dátum rozchodu. V ten dátum síce odišiel, ale dátum rozchodu, bol už asi v roku 2011, kedy sa žalobkyňa odsťahovala do I. aj s dcérami, lebo tam si kúpila byt, štvorizbový, lebo ho mala po rodičoch, tak predala menší a na to išla asi tá americká hypotéka. Dodal, že z domu odišiel v roku 2019, čo ale nie je dátum rozchodu. Už v roku 2017, keď ho nechcela vyplatiť, chcela ho oklamať o peniaze, už vtedy žalobkyňu vyzval, aby mu zaplatila tie peniaze. Uviedol, že majú ďalší súdny spor o vystaňovanie, žalobkyňa okupuje jeho dom a nechce sa vystaňovať už štyri roky. Mal za to, že sa rozišli v roku 2011, ako sa žalobkyňa odsťahovala do I. a ona si žila svoj život a on si žil svoj život. Potom začali spolu zase žiť, lebo deti mali dovolené nech chodia k nemu, deti sa chceli nastahovať naspäť, preto dali jeden byt do podnájmu, druhý byt do podnájmu, aby deti mali krajší život. Ale to neznamená, že sa dali úplne dokopy ako partneri, lebo on žil naďalej svoj život a žalobkyňa žila svoj život, nastahovala sa síce k nemu, kvôli deťom sa dali dokopy ako rodina. Tvárili sa, že sú rodina, žalobkyňa veľmi dobre vedela, že má vzťah, aj žalobkyňa mala vzťah a naschvál prišla vtedy, keď vedela, že je tam so svojou partnerkou a normálne to išla prezentovať, že aký je promiskuitný. Partnerku mal odvtedy ako sa so žalobkyňou rozišli, od roku 2011, ale potom akože kvôli deťom sa tvárili, že je všetko v poriadku, aj sa staral o rodinu. Čo boli prenajaté byty, z toho chodili peniaze na účet žalobkyne, teda aj zo spoločného bytu aj z bytu žalobkyne. Žalobkyňa mu robila aj účtovníctvo, on je staršia generácia, čo sa nevyzná v počítačoch, takže žalobkyňa spravovala aj účty aj účtovníctvo.

16. Odvolací súd opakovane oboznámil listinné dôkazy a to kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi A. B., F. G. a L. G., z ktorej vyplýva skutočnosť, že bol predaný byt v spoluvlastníctve strán sporu; notársku

zápisnicu, spísanú pred JUDr. Oľgou Meliškovou - kúpnu zmluvu, kde predávajúcim z kúpnej zmluvy bol M. D. a kupujúcim bol F. G., teda žalovaný, s predmetom kúpy nehnuteľnosť v kat. úz. H., zapísaná na LV č. XXXX, stavby priemyselná predajňa s.č. XXX postavená na parc. č. 203/2 – zastavaná plocha a nádvorie, pohostinstvo G. s.č. XX postavené na parc. č. 203/3 – zastavaná plocha a nádvorie, parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parc. č. 203/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 426 m², parc. č. 203/2 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 220 m², parc. č. 203/3 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 117 m².; výzvu na zaplatenie 231.572,22 eur zo dňa 5. októbra 2017, ktorú adresovala žalobkyňa žalovanému a ktorá pozostávala aj zo sumy 86.304,19 eur ako sumy z ústnej zmluvy o pôžičke zo dňa 28. augusta 2008, titulom ktorej bola na pokyn žalovaného žalobkyňou uhradená kúpna cena za nadobudnutie vyššie popísanej nehnuteľnosti, teda pohostinstva vo H. predávajúcemu v sume 86.304 eur, výzvu žalobkyne žalovanému zo dňa 12. marca 2018, kde taktiež žalobkyňa požaduje od žalovaného zhodnú sumu; výzvu na zaplatenie 60.000 eur, adresovanú J. K. žalobkyňou, v ktorej oznamuje, že žalobkyňa započítala voči záväzku žalovaného navrátenie titulom, teda z pôžičky zo dňa 12. marca 2018, list vlastníctva č. XXXX, z ktorého vyplýva, že pohostinstvo, ktorého kúpna cena mala byť hradená z údajnej pôžičky, je táto nehnuteľnosť vedená výlučne na žalovaného.

17. Dôkazy predložené žalobkyňou v odvolacom konaní (vo vzťahu k údajnému vyjadreniu žalovaného tvrdiacemu, že sumy na účte žalobkyne patrili jemu) a to potvrdenia o príjme žalobkyne neboli uplatnené včas, keďže žalobkyňa nepreukázala, že ich bez svojej viny nemohla uplatniť už v prvoinštančnom konaní a preto odvolací súd uznesením zamietol návrh žalobkyne na doplnenie dokazovania.

18. Po takto doplnenom dokazovaní mal odvolací súd za preukázané, že medzi stranami nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a nárok žalobkyne je dôvodné posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa nepreukázala uzatvorenie zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu, žalovaný uzatvorenie zmluvy poprel.

19. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

20. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník berie na seba záväzok po uplynutí dohodnutej doby vrátiť veriteľovi veci rovnakého druhu. Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke je dohoda o: a) prenechaní vecí (o ich reálnom odovzdaní), b) druhovom určení vecí, c) povinnosti vrátiť veci rovnakého druhu, d) určení času vrátenia.

21. Subjektmi právneho vzťahu založeného zmluvou o pôžičke sú veriteľ a dlžník. Obvykle pri zmluvách o pôžičke dochádza k požičiavaniu finančných prostriedkov - peňazí, ktoré sú určené podľa druhu, tzn. ide o veci zastupiteľné. Pri pôžičke sa nevracajú tie isté veci, ale veci toho istého druhu. Poskytovanie peňažnej pôžičky je obvykle spojené s platením úrokov. Úrok je odplata za užívanie peňažnej požičanej sumy (istiny) a platí sa v určitom dohodnutom percente za určité obdobie. Zákon pre zmluvu o pôžičke nepredpisuje nijakú formu, nevyžaduje sa osobitná forma a nie je povinnosť uzavrieť zmluvu o pôžičke písomnou formou, možno ju uzavrieť ústne ale aj konkludentným spôsobom. Po uzavretí zmluvy o pôžičke je veriteľ povinný odovzdať dlžníkovi predmet pôžičky, napríklad peniaze, a po uplynutí dohodnutej doby je dlžník povinný tieto veriteľovi vrátiť a to v takom istom množstve, ako boli požičané. Ak si účastníci zmluvy o pôžičke dohodli úrok, je dlžník povinný uhradiť i dohodnutý úrok a veriteľ je povinný toto plnenie od dlžníka prijať. Zmluva o pôžičke zaniká splnením, tzn. splnením dlhu, čiže vrátením požičanej peňažnej čiastky a uhradením úrokov. Zmluva o pôžičke je neformálnou ale reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu predmetu pôžičky nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.

22. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa zo svojho účtu zaplatila kúpnu cenu za pohostinstvo, ktoré nadobudol žalovaný kúpnu zmluvou do svojho výlučného vlastníctva. Žalobkyňa tvrdila, že uvedené peňažné prostriedky poskytla žalovanému titulom ústne dohodnutej zmluvy o pôžičke, žalovaný sa bránil tvrdením, že na účte boli jeho finančné prostriedky ale dôkazné bremeno neuniesol, avšak ani žalobkyňa nepreukázala poskytnutie pôžičky žalovanej, keďže nebolo v konaní spoľahlivo, nesporne a jednoznačne preukázané, že žalobkyňa a žalovaný zmluvu o pôžičke uzatvorili.

23. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (ods. 1). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (ods. 2).

24. Podľa § 454 Občianskeho zákonníka bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

25. Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

26. Podľa § 458 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením.

27. Bezdôvodné obohatenie je v ustanovení § 451 Občianskeho zákonníka konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať. V odseku 1 je pritom vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. V odseku 2 tohto ustanovenia je vymedzený pojem bezdôvodného obohatenia. Zákon v tomto ustanovení uvádza štyri formy bezdôvodného obohatenia, piata je obsiahnutá v § 454. Teda podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Účelom citovanej právnej úpravy je predovšetkým zabrániť vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania. Povinným (zodpovedným subjektom) na vydanie bezdôvodného obohatenia je ten, kto sa bezdôvodne obohatil. Oprávneným subjektom, t. j. v prospech ktorého sa vydanie takéhoto obohatenia má uskutočniť, je ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo. Vzhľadom na nižšie uvedené závery sa v preskúvanom prípade jednalo o skutkovú podstatu vzniku bezdôvodného obohatenia plnením za iného.

28. „Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Závazkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne však len za splnenia určitých (zákonných) predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby. Napokon, že nejde o prípad, kedy Občiansky zákonník napriek majetkovému prospechu bezdôvodné obohatenie výslovne vylučuje. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 92/2010 z 19.1.2012).“

29. Ako už odvolací súd uviedol v ostatnom zrušujúcom uznesení a znova opakuje, prvotnými otázkami, ktoré bolo potrebné v konaní vyriešiť a to i s poukazom na odvolacie dôvody uplatnené žalovaným, bolo posúdiť, či žalobou uplatnený nárok žalobkyne je nárokom zo záväzkového vzťahu, zo zmluvy o pôžičke či nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia a či nárok nie je premlčaný.

30. Odvolací súd dospel na základe vyššie uvedených dôvodov k záveru, že nárok žalobkyne je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia a premlčanie je preto dôvodné posudzovať podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

31. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

32. Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (ods. 1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (ods. 2).

33. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať. Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov. V danej veci však námietka premlčania nebola žalovaným vznesená dôvodne.

34. Pre začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby práva z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby práva z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť najskôr so začiatkom objektívnej lehoty. Po uplynutí objektívnej premlčacej doby sa právo z bezdôvodného obohatenia premlčí vždy, aj keď doposiaľ neuplynula ešte subjektívna premlčacia doba.

35. V prípade plnenia za iného (zhodne ako v zmysle ustálenej súdnej praxe v prípade uskutočnenia investícií do cudzej nehnuteľnosti) dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia až v okamihu, keď tento právny dôvod stratil svoje účinky, teda odpadol. Právny dôvod môže pritom predstavovať dôvodné investície i vo forme zaplatenia kúpnej ceny do nehnuteľnosti tretej osoby. Nakoľko dôvod na plnenie odpadne v jednom okamihu, napr. ukončením spolužitia, porušením dohody o vzájomnom finančnom zabezpečení sa, požadovaním nepremlčaných plnení za druhého, práve týmto okamihom sú splnené všetky podmienky vzniku bezdôvodného obohatenia, t. j. nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo všetkých, teraz už neoprávnených investícií, vzniká naraz. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna doba nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Začiatok subjektívnej premlčacej doby sa zhoduje s okamihom, keď sa oprávnený dozvedel o tom, komu plnil, v akej výške a zistenie, že neoprávnené plnil za iného, resp. o odpadnutí právneho dôvodu plnenia. Bezdôvodné obohatenie získané plnením za iného, či ktorého právny dôvod neskôr odpadol, vzniká a objektívna doba pre premlčanie práva na jeho vydanie preto začína plynúť okamihom odpadnutia právneho dôvodu poskytnutého plnenia. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 84/2021 z 28. marca 2023. V danom prípade začala objektívna aj subjektívna lehota premlčania plynúť najneskôr na jeseň 2017, kedy žalovaný písomnou výzvou požadoval od žalobkyne finančné prostriedky použité na majetok v jej výlučnom vlastníctve alebo získané z majetku v jej výlučnom vlastníctve. Návrh bol podaný dňa 26. júna 2019, teda pred uplynutím premlčacej lehoty a to ako subjektívnej tak i objektívnej.

36. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik majetkového prospechu u obohateného, pričom dôkazné bremeno o existencii bezdôvodného obohatenia znáša postihnutý (t. j. žalobkyňa). Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa je povinná nielen tvrdiť, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ale preukázať, že sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil a zároveň výšku žalobou uplatneného bezdôvodného obohatenia.

37. Žalovaný od počiatku v konaní pred súdom prvej inštancie namietal (zopakoval to aj v odvolacom konaní), že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala že kúpnu cenu za nehnuteľnosť žalovaného uhradila výlučne z jej peňažných prostriedkov.

38. Podľa § 191 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

39. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

40. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu.

41. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať.

42. „Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nespĺnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. z. 4 Cdo 13/2009 z 24.10.2010).“

43. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že základom pre sporového konanie je formulácia petitu žaloby, ktorým žalobca požaduje ochranu jeho práv. Je výlučne na ňom, aby na účely úspešného uplatnenia žalovaného nároku prezentoval konzistentné skutkové tvrdenia, ktoré zároveň podporí sumárom príslušných dôkazov. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79, § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania, § 132 ods. 1, § 150 ods. 1 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku sporu, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o

skončení dokazovania (§ 154 Civilného sporového poriadku). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou, v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

44. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo, musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania, medzi povinnosťou tvrdenia je medzi nimi úzka vzájomná väzba. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V danom prípade rozhodujúcou hmotnoprávnou normou bolo ustanovenie § 451 Občianskeho zákonníka, pričom žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, ktorého podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom ustanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, vydať bezdôvodné obohatenie tomu, na úkor koho bol premet bezdôvodného obohatenia získaný. V prejednávanej veci mala žalobkyňa bremeno tvrdenia, že kúpnu cenu uhradila z jej výlučných peňažných prostriedkov. Z tohto bremena tvrdenia mala dôkaznú povinnosť preukázať kúpnej ceny za žalovaného, teda existenciu právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, z ktorého záväzkového právneho vzťahu vzniká pohľadávka tomu, na úkor koho sa iný bezdôvodne obohatil a dlh tomu, kto obohatenie získal. Žalobkyňa v spore dôkazné bremeno uniesla, preukázala, že na zaplatenie kúpnej ceny boli použité finančné prostriedky z jej výlučného účtu. Žalovaný dôkazné bremeno neunesol, svoje tvrdenie, že kúpna cena bola uhradená z jeho finančných prostriedkov nepreukázal.

45. Aj z doplneného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa disponovala peňažnými prostriedkami, kúpnu cenu uhradila a žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil a preto je povinný obohatenie vydať. Odvolaciemu súdu potom nezostávalo nič iné, len konštatovať, že žalobkyňa preukázala pravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jej hmotnoprávneho nároku, resp. uniesla dôkazné bremeno preukázať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný naopak dôkazné bremeno neunesol, nepreukázal, že finančné prostriedky nachádzajúce sa na výlučnom účte žalobkyne patrili jemu.

46. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, vo výroku vecne správny potvrdil, rovnako potvrdil i správny výrok v časti trov konania.

47. Podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

48. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. Podľa § 262 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

50. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (zásada úspechu za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konanie, ktorá je premietnutá v ustanovení § 255 Civilného sporového poriadku ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania.

51. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná a preto jej prináleží voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

52. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).